Verkennend Ecologisch Onderzoek Tussenlanen 20b Bergambacht

Eindrapportage
Uitgave: maart 2016

Watersnip-rapport 14A053

Colofon

Titel	Verkennend Ecologisch Onderzoek
	Tussenlanen 20b Bergambacht
Status rapport	Eindrapportage
Projectnummer	14A053
Datum uitgave	maart 2016
Samenstellers	Amy van den Brink, adviseur Watersnip Advies
	John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	IntROview B.V.
	Sterrenlaan 24
	2743 LS Waddinxveen
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. W.P. Kaandorp

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 3

2 TOETSINGSKADER 5

2.1 EUROPESE RICHTLIJNEN 5
2.2 LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING 5
2.2.1 Natuurbeschermingswet 1998 5
2.2.2 Flora- en Faunawet 5
2.2.3 Natuurnetwerk Nederland 7
2.2.4 Visie Ruimte en Mobiliteit (2014) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013) 8

3 LOCATIEBESCHRIJVING 11

3.1 HUIDIGE SITUATIE 11
3.2 PLANNEN 13

4 RESULTATEN ONDERZOEK 15

4.1 METHODE 15
4.2 FLORA 15
4.3 FAUNA 16
4.3.1 Vogels 16
4.3.2 Vissen 17
4.3.3 Amfibieën 19
4.3.4 Reptielen 19
4.3.5 Zoogdieren 19
4.3.6 Vleermuizen 20
4.3.7 Overige soorten 20

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 21

5.1 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 21
5.2 ALGEMENE ZORGPLICHT 23

6 BRONNEN 25

1 Inleiding

Aan de Tussenlanen 20b te Bergambacht vindt een herontwikkeling plaats. Het hier gevestigde hoveniers- en aannemingsbedrijf zal worden verplaatst. De bestaande, aan de weg gelegen woning blijft gehandhaafd. De overige bebouwing van het terrein wordt gesloopt en hiervoor in de plaats worden vier compensatiewoningen gebouwd. Er worden geen sloten of slootgedeelten gedempt. Wel worden drie nieuwe slootverbindingen tussen de bestaande zijsloten gegraven.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Flora- en Faunawet).
  Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Natuurbeschermingswet 1998);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoek of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en onderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In januari 2015 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven gericht op het voorkomen van schade.

2 Toetsingskader

2.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormt de Natura2000 een netwerk van beschermde natuurgebieden. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt.
Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de natuurbeschermingswet (gebiedsbescherming paragraaf 2.2.1) en de Flora- en faunawet (soortenbescherming paragraaf 2.2.2).

2.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

2.2.1 Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 is opgesteld voor de bescherming van natuurgebieden in Nederland, zoals Beschermde Natuurmonumenten en Natura2000-gebieden. In de Natuurbeschermingswet wordt bepaald wat mag en niet mag in de beschermde gebieden. Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de waarden van het gebied mogen niet plaatsvinden zonder vergunning.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied of beschermd natuurmonument (zie figuur 1). Het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied is Donkse Laagten, op ongeveer 5,5 km afstand van het plangebied. Op ongeveer 8,5 kilometer afstand ligt Natura2000-gebied Broekvelden- Vettenbroek en op ongeveer 11 km afstand Natura2000-gebied Boezems Kinderdijk.
Doelsoorten van het N2000-gebied Donkse Laagten zijn Kleine zwaan, Kolgans en Brandgans. De doelsoorten van het gebied 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' zijn Kleine zwaan, Smient, Krakeend en Slobeend. Doelsoorten van het gebied Boezems Kinderdijk zijn Purperreiger, Porseleinhoen, Zwarte stern, Snor, Smient, Krakeend en Slobeend.
Kleine zwaan komt uitsluitend voor binnen het Natura2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend en Slobeend foerageren ook in de wijdere omgeving van het Natura2000-gebied.

De geplande werkzaamheden zullen geen schade veroorzaken aan de Natura2000-gebieden en de doelsoorten, vanwege;

a. De afwezigheid op planlocatie van een geschikt biotoop voor deze soorten. Het terrein is vrijwel geheel verhard en er is nauwelijks of geen vegetatie aanwezig.
b. De cultuurdruk op de planlocatie is hoog. Er wordt gewerkt en er rijden regelmatig voertuigen rond.
c. De afstand van het plangebied tot bovengenoemde Natura2000-gebieden, zodat ook uitstralingseffecten betreffende licht, geluid of visueel niet aan de orde zijn.

2.2.2 Flora- en Faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (FF-wet) van kracht geworden. De Flora- en faunawet is opgesteld om in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen. Van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen zijn er ongeveer 500 beschermd voor de

wet. Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aangelegen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd.
De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. De soorten zijn onderverdeeld in drie categorieën: algemeen beschermde soorten (tabel 1 FF-wet), overige soorten (tabel 2 FF-wet) en streng beschermde soorten (tabel 3 FF-wet) Soorten uit tabel 3 zijn tevens ingedeeld in beschermde soorten die vallen onder het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en beschermde soorten die vallen onder Bijlage IV van de Habitatrichtlijn.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, geldt voor de algemeen beschermde soorten uit tabel 1 een vrijstelling. Ook voor de soorten uit tabel 2 kan een vrijstelling gelden, onder voorwaarde dat er gehandeld wordt volgens een door het ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Wanneer het opstellen van een gedragscode niet mogelijk is of niet voldoende blijkt te zijn, moet voor de beschermde soorten uit tabel 2 een ontheffing worden aangevraagd bij de Rijksdienst van Ondernemend Nederland. Voor soorten in tabel 3 dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten of een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Deze wettelijk omschreven belangen zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (niet van toepassing bij soort van bijlage IV van Habitatrichtlijn).

Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

NB. Binnen afzienbare tijd gaat de aanvraag van ontheffingen naar het Provinciaal samenwerkingsverband, Bij Twaalf. Indien de flora en faunawet is aangehaakt bij de omgevingsvergunning blijft de gemeente het bevoegd gezag en aanspreekpunt.

Door het nemen van (mitigerende) maatregelen kan een ontheffingsaanvraag in de meeste gevallen voorkomen worden. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade. Deze mitigerende maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.
Ook het integreren van ecologische maatregelen in onderdelen van het plan met het oog op consolideren van het leefgebied voor populaties kunnen een ontheffingsaanvraag voorkomen.

In het kader van de Flora- en faunawet zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de FF-wet vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste

broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feite of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Overigens geldt voor alle planten- en diersoorten de algemene zorgplicht uit artikel 2 van de FF-wet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

2.2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland in de wet benoemd als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven verkleind wordt. De EHS bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgen agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de EHS.

De natuur in de EHS is beschermd middels een ‘nee, tenzij’-regime. Binnen de EHS zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Het plangebied maakt geen deel uit van EHS-gebied. Er liggen wel enkele EHS-gebieden in de wijdere omgeving (zie figuur 1). Het dichtstbijzijnde EHS-gebied ligt op meer dan een kilometer ten noordwesten van het plangebied. De ruimtelijke ingrepen die verband houden met de sloop van de loods en de bouw van de woning(en) zullen vanwege de afstand van het plangebied ten opzichte van de EHS-gebieden geen schade veroorzaken.

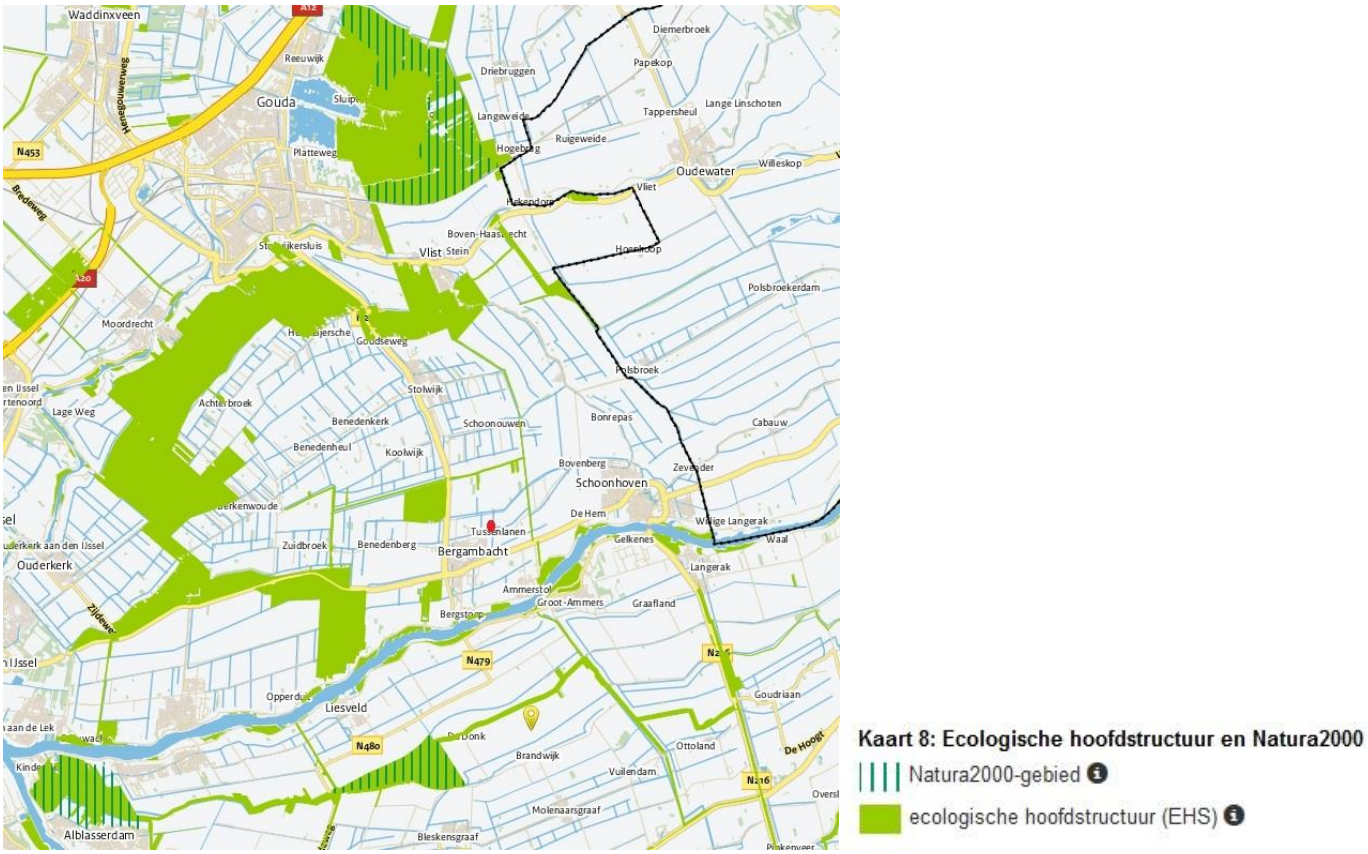

Figuur 1: Overzichtskaart aanwezige EHS en Natura2000-gebieden in de omgeving van het plangebied (plangebied met rode stip aangegeven)

2.2.4 Visie Ruimte en Mobiliteit (2014) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 9 juli 2014 is de Visie ruimte en mobiliteit (VRM) vastgesteld door de Provinciale Staten. Deze visie geeft op regionaal niveau invulling aan de ruimtelijke ordening en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer.
De belangrijkste doelen van deze nieuwe visie zijn:

- Ruimte bieden aan ontwikkelingen;
- Aansluiten bij de maatschappelijke vraag naar woningen, bedrijfsterreinen, kantoren, winkels en mobiliteit;
- Allianties aangaan met maatschappelijke partners;
- Minder toetsen op regels en meer sturen op doelen.

De Visie ruimte en mobiliteit bestaat uit; a. De Visie ruimte en mobiliteit, b. het Programma mobiliteit, c. het Programma ruimte en d. de Verordening ruimte 2014.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld). Deze beleidsregel is opgenomen in de Visie ruimte en mobiliteit.

In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- de Ecologische Hoofdstructuur;
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatie plichtig.

Een aantal van de bovenstaande elementen is in de omgeving van het plangebied aanwezig. De EHS is reeds genoemd in paragraaf 2.2.3.
Rondom het plangebied ligt belangrijk weidevogelgebied, maar het plangebied grenst er niet aan (zie figuur 2). Het plangebied zelf is niet geschikt voor weidevogels. Het gehele terrein is verhard, op een zeer smalle oeverstrook aan de oostkant na. Het plangebied ligt binnen het bebouwingslint van de Tussenlanen, met diverse agrarische bedrijven in de omgeving. Gezien de afstand tot het dichtstbijzijnde belangrijke weidevogelgebied (ca. 500 m.) en de reeds aanwezige hoge cultuurdruk van de bedrijven aan de Tussenlanen is een negatieve invloed van de voorgenomen maatregelen op belangrijk weidegebied uitgesloten. Omdat het plangebied ongeschikt is voor weidevogels is compensatie in het kader van de beleidsregel Compensatie natuur, recreatie en landschap niet aan de orde.

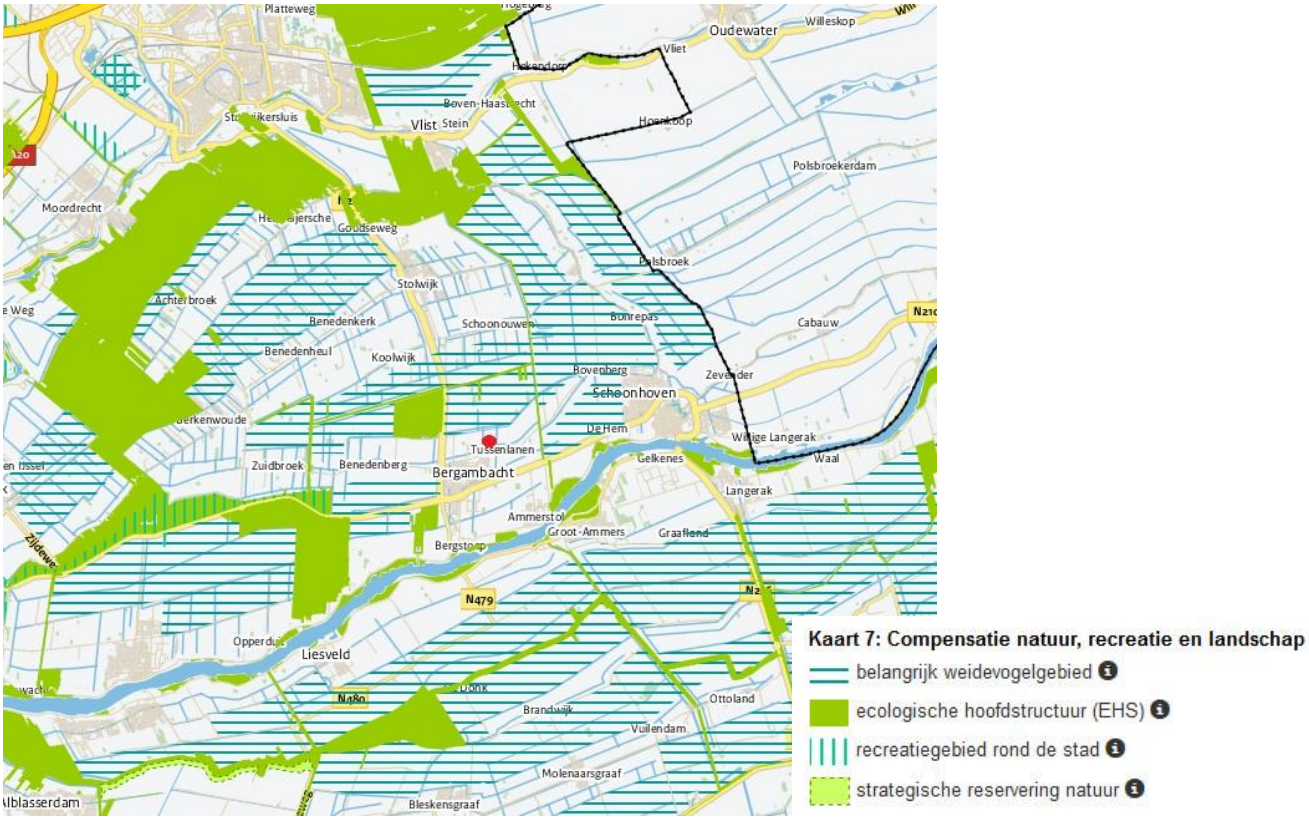

Figuur 2: Detailkaart aanwezige EHS en andere landschappelijke elementen in de omgeving van het plangebied (plangebied met rode stip aangegeven).

3 Locatiebeschrijving

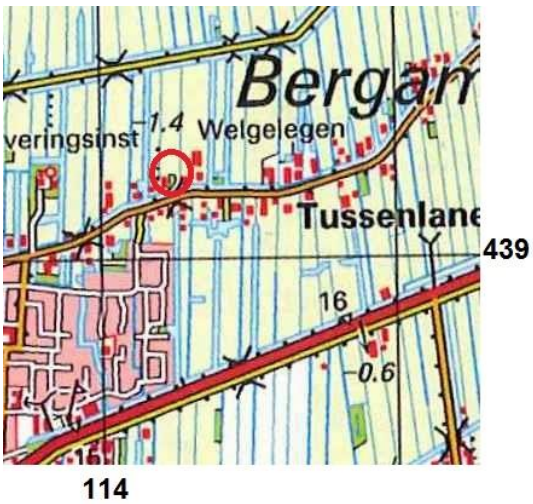

Figuur 3: Locatie plangebied

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in het kilometervak met de Amersfoortse coördinaten; 114, 439.
Aan de zuidzijde grenst het plangebied aan een erf met woonhuis (zie figuur 5), aan de noordkant aan een kleine tuin met kunstgras, waarvan de planlocatie met een hek gescheiden is. In deze tuin bevinden zich twee kleine houten schuren, speeltoestellen, een aangelegde vijver, een kleine kas en speeltoestellen. Aan de oost- en westzijde wordt het gebied begrensd door een sloot.
Binnen het plangebied (zie figuur 4) staat een grote loods, opgetrokken uit damwandplaten en gedekt met kunststof golfplaat. Deze loods is onderverdeeld in vier werk- en opslagruimten, elk voorzien zijn van een garagedeur, en een open ruimte (zie figuur 8).
Aan de noordzijde van de loods is een kantinegebouw aangebouwd. Dit gebouw is voorzien van trespa en heeft een plat dak met metalen daklijst (zie figuur 9).
Aan de oostzijde van de loods is een kippenren aangebouwd.
Hier staat ook een open houten constructie die als fietsenstalling in gebruik is (zie figuur 6).
Het terrein binnen het plangebied is geheel verhard met betonplaten, met uitzondering van een zeer smalle oeverstrook langs de sloot aan oostzijde. Kleine delen van het terrein zijn in gebruik als opslagruimte voor o.a. bestratingsmaterialen, snoeihout en de stalling van werktuigen (zie figuur 7).

Figuur 4: plangebied, aangegeven met geel kader.

Figuur 5: gezicht vanaf Tussenlanen op woonhuis en daarachter gelegen plangebied.

Figuur 6: fietsenstalling en daar achter het kippenhok aan de oostzijde van de loods.

Figuur 7: plangebied in noordelijke richting.

3.2 Plannen

Het huidige hoveniersbedrijf zal worden verplaatst. De bestaande, aan de weg gelegen woning blijft gehandhaafd, deze valt buiten het plangebied, evenals de tuin aan de noordkant. De bebouwing binnen het plangebied wordt gesloopt en hiervoor in de plaats worden vier compensatiewoningen gebouwd (zie figuur 10). Er worden geen sloten of slootgedeelten gedempt. Wel worden drie nieuwe slootverbindingen tussen de twee bestaande zijsloten gegraven.

Figuur 8: (boven) de af te breken loods en figuur 9 (onder): de daaraan aangebouwde kantine.

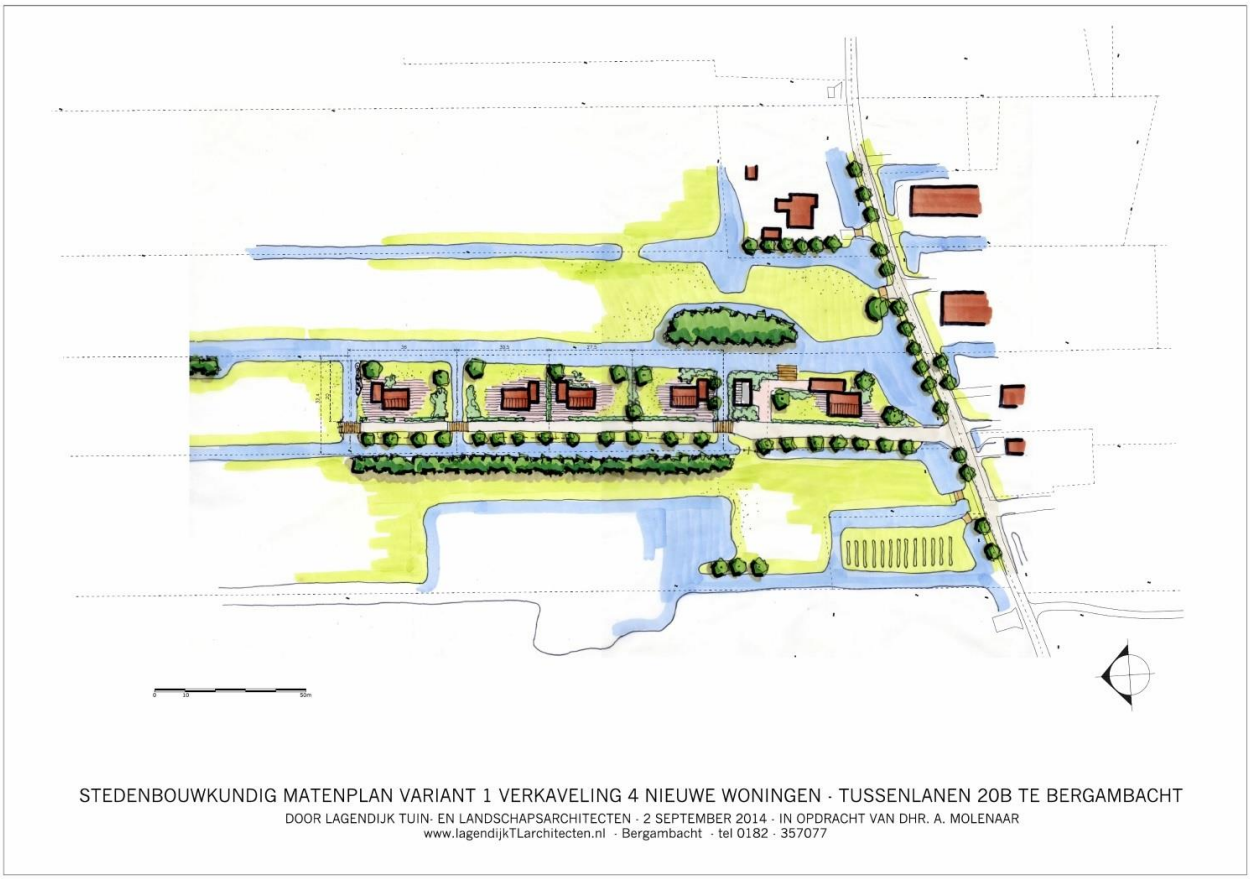

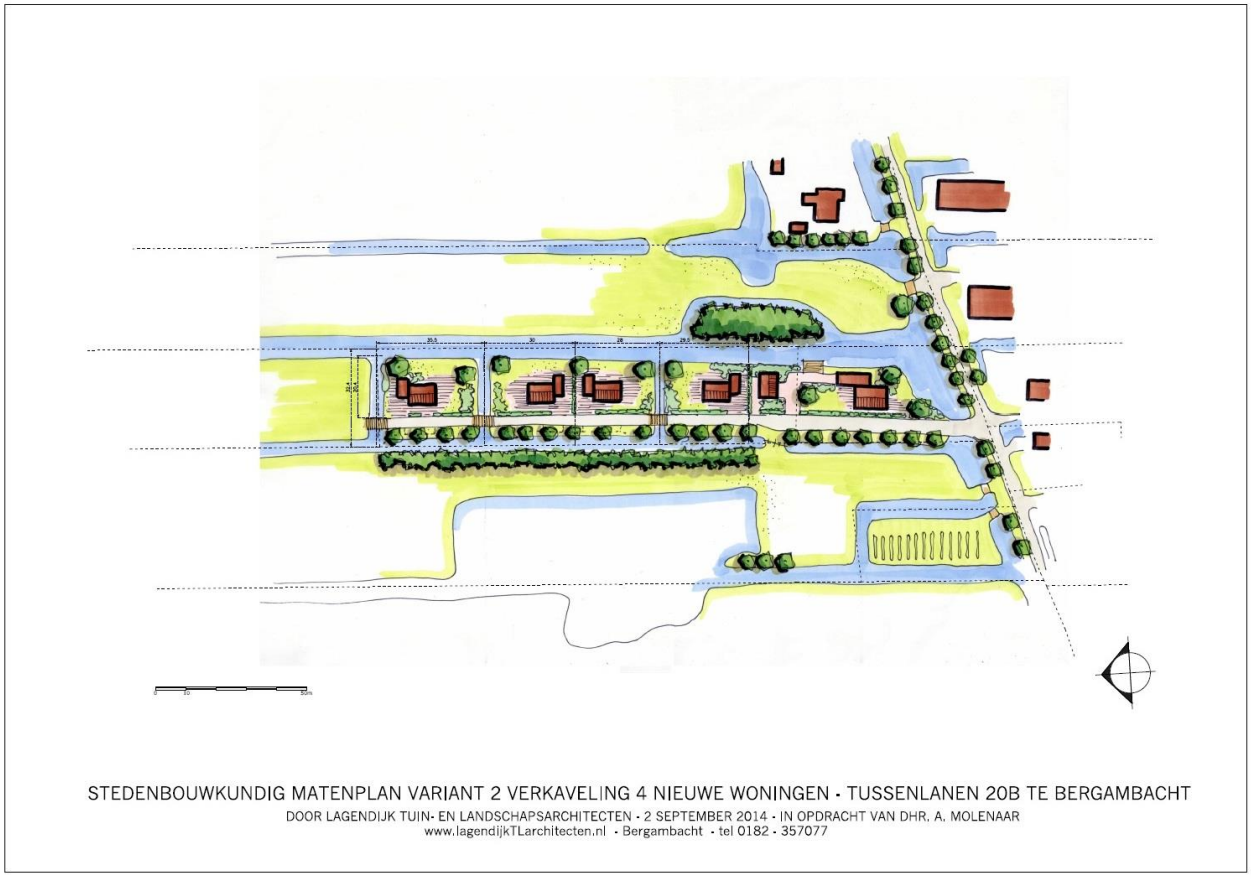

Figuur 10: twee varianten van de nieuwe situatie.

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke (streng) beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op 14 januari 2015 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tevens is tijdens de inventarisatie een indicerend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

Tijdens deze inventarisatie is ook gekeken naar de algehele kwaliteit van de sloten om te kunnen bepalen of het een interessant biotoop is voor watergebonden dieren. In de sloot aan de oostzijde van het perceel is ook een visinventarisatie uitgevoerd. Hierbij is met een schepnet (RAVON, model Poldervis, maaswijdte 3mm.) vanaf de kant gevist, waarbij het net zover mogelijk in het water werd gebracht en daarna langs de bodem naar de kant werd getrokken. Bemonstering van de sloot heeft om de 3 m. plaatsgevonden.

4.2 Flora

Aan de oostzijde van het plangebied staan enkele recent aangeplante bomen (zie figuur 15). Deze zijn nog zeer jong. Er bevindt zich aan deze kant een zeer smalle oeverstrook met gras en algemeen voorkomende planten zoals Hondsdraf, Gele lis en zeggesoorten. Aan de noordzijde van het terrein bevindt zich een hek dat met Klimop begroeid is. Voor het overige ontbreekt vegetatie binnen het plangebied; het terrein is vrijwel geheel verhard.

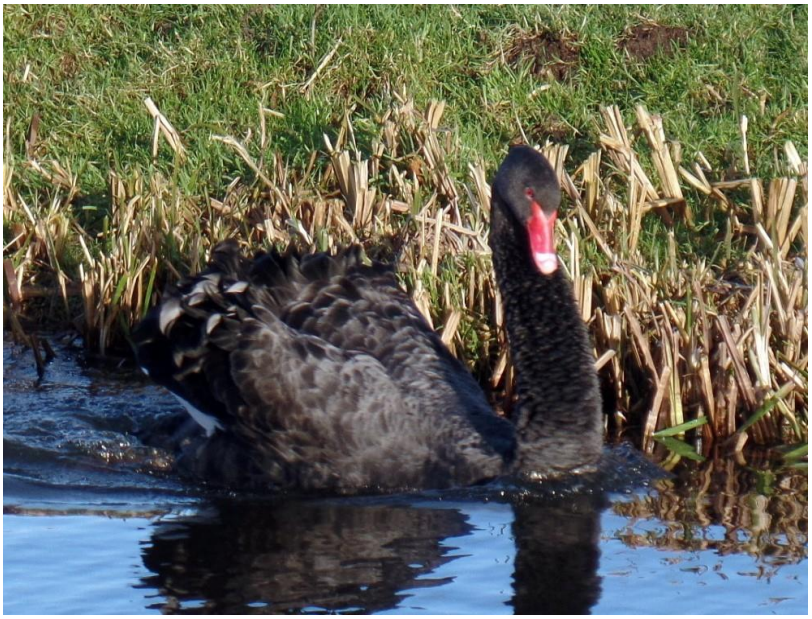

Figuur 11: Zwarte zwaan, in sloot aan oostzijde van het plangebied.

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie zijn enkele algemene vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied, zoals Meerkoet en een Zwarte zwaan. In een van de werkruimtes van de loods zijn twee nesten van Turkse tortels en een merelnest waargenomen (zie figuur 12). Tussen de dakbedekking en de wand zit alleen in deze werkruimte een smalle kier waardoor de vogels binnen kunnen komen.

Figuur 12: Links: werk- en opslagruimte in de af te breken loods. Rechts: merelnest in een van deze ruimtes.

Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet verontrust worden.

Buiten de loods is binnen het plangebied geen geschikt broedbiotoop voor vogels aangetroffen. De bomen aan de oostkant van het plangebied zijn te jong om nestgelegenheid te bieden (zie figuur 15). Andere opgaande gewassen ontbreken, evenals pannendaken.

Figuur 13: interieur van een van de ruimtes in de loods.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd. Nesten van Gierzwaluw en/of Huismus zijn binnen het plangebied niet aangetroffen en er zijn ook geen aanwijzingen gevonden dat de planlocatie in gebruik is bij deze soorten. De loods biedt geen geschikte nestgelegenheid voor de Gierzwaluw en de Huismus. Grotere invliegopeningen en beschutte hoeken ontbreken in de loods en een pannendak ontbreekt. Uit bureaustudie blijkt dat verschillende uilensoorten, zoals Ransuil, Bosuil en Kerkuil voorkomen in de omgeving van het plangebied. Er zijn tijdens het veldbezoek geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van uilen, zoals braakballen, veren en mestsporen. De ruimtes binnen de loods zijn voor uilen niet of moeilijk toegankelijk en alle ruimtes worden intensief gebruikt als werkruimte en stalling voor voertuigen. Deze ruimtes zijn daardoor niet aantrekkelijk voor uilen en tijdens het veldonderzoek is gebleken dat ze inderdaad niet gebruikt worden door uilen. Aangezien deze af te breken loods met kantine de enige bebouwing binnen het plangebied is, de naburige percelen ook onbebouwd zijn, het terrein vrijwel geheel verhard is en vegetatie binnen het plangebied nagenoeg ontbreekt, zullen de voorgenomen ingrepen geen invloed hebben op de duurzame instandhouding van uilensoorten.

Binnen het plangebied zijn voor vogels met jaarrond beschermde nesten geen geschikte locaties aangetroffen. Jaarrond beschermde nesten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

Figuur 14: de sloot aan de westkant van het plangebied.

4.3.2 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat de (streng) beschermde vissoorten Kleine modderkruiper (FF-wet tabel 2) en Bittervoorn (FF-wet tabel 3 en Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomen in de omgeving van het plangebied. De sloot aan de westzijde is smal (ca. 1 m. breed aan de zuidkant, uitlopend tot ca. 3 m. aan de noordkant van het plangebied) en bevat veel bagger

(zie figuur 14). Aan de westkant van deze sloot loopt een smalle houtkade, die doorloopt tot ongeveer de noordrand van het plangebied. Deze kade zorgt voor veel overhangend hout boven de sloot en er drijven veel bladeren en takken, afkomstig van deze houtkade, in de sloot. Het water van deze sloot is vrij troebel en ondergedoken waterplanten ontbreken er. Voor de Bittervoorn en Kleine modderkruiper is deze sloot ongeschikt als leefgebied. Bittervoorn en Kleine modderkruiper worden dan ook niet verwacht in deze sloot.

Figuur 15: visonderzoek aan de oostkant van de planlocatie.

De sloot aan oostzijde beschikt over vrij helder water (zie figuur 15). Deze sloot is ca. 10 m. breed en bevat weinig bagger. Er zijn geen ondergedoken waterplanten waargenomen. Met een schepnet is vanaf de kant gevist, waarbij het net zover mogelijk in het water werd gebracht en daarna langs de bodem naar de kant werd getrokken. Bittervoorn en Kleine modderkruiper werden tijdens deze visinventarisatie niet aangetroffen. De Bittervoorn komt voor in heldere sloten met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Voor de voortplanting is deze vissoort afhankelijk van zwanenmossels, waarin de eierafzetting plaatsvindt. Gezien het feit dat zowel een goed ontwikkelde onderwatervegetatie als zwanenmossels in deze sloot ontbreken is de kans dat de Bittervoorn in deze sloot voorkomt uiterst klein.
De aanwezigheid van de Kleine modderkruiper kan echter niet uitgesloten worden. Er worden geen sloten of slootgedeelten gedempt. De nieuw te graven slootverbindingen zorgen voor een uitbreiding van het biotoop voor de Kleine modderkruiper. De functionaliteit van het leefgebied is dus gegarandeerd.
Wel dient tijdens het in verbinding stellen van de nieuwe slootgedeelten met de bestaande slootgedeelten schade aan de Kleine modderkruiper en eventueel de Bittervoorn voorkomen te worden. Daartoe dient gewerkt te worden volgens een door het Ministerie goedgekeurde gedragscode voor deze vissoorten.

Deze gedragscode eist dat het in verbinding stellen van de nieuwe slootgedeelten met de bestande sloten buiten de kwetsbare periodes van de Kleine modderkruiper en Bittervoorn dient plaats te vinden, ***namelijk buiten de voortplantingstijd (15 maart-1 augustus) en winterrustperiode (15 november – 15 maart).*** Als het in verbinding stellen van de nieuwe slootgedeelten met de bestaande slootgedeelten buiten deze periodes plaatsvindt zullen deze vissoorten daarbij geen schade ondervinden doordat volwassen vissen weg kunnen zwemmen van de plek waar de werkzaamheden plaatsvinden (zie ook hoofdstuk 5: conclusies).

4.3.3 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen amfibieën waargenomen. Het plangebied zelf is ongeschikt voor amfibieën, doordat het terrein bijna geheel verhard is.
De Rugstreeppad (FF-wet tabel 3, Habitatrichtlijn Bijlage IV en Rode lijst status 'gevoelig') komt voor in de omgeving van het plangebied. Het terrein is in zijn huidige staat niet geschikt als voortplantingsgebied doordat het vrijwel geheel verhard is. Ook als overwinteringsgebied is het nu niet geschikt. Er is geen kale grond waar de Rugstreeppad zich kan ingraven en rommelhoekjes die lang onaangeroerd blijven ontbreken. Het terrein is zeer opgeruimd. De plaatsen waar materiaal opgesteld staat zijn in gebruik.
De Rugstreeppad staat erom bekend dat hij voor het zoeken naar een overwinteringsgebied grote afstanden (meerdere kilometers) kan afleggen. Op het moment dat het terrein bouwklaar gemaakt wordt en er grond of zand voor langere tijd onbewerkt blijft liggen wordt het wel mogelijk interessant als overwinteringsgebied. Daarom dient voorkomen te worden dat grond/zand braak blijft liggen op het moment dat de Rugstreeppad zich gaat ingraven ***eind oktober/november***. Indien er door de voorbewerking van de grond ondiepe plassen en poelen ontstaan, kan het gebied ook interessant zijn als voortplantingsgebied. Daarom moet voorkomen worden dat er gedurende de werkzaamheden poelen en plassen ontstaan op het perceel, in bijv. bandensporen, voorafgaande en tijdens het voortplantingsseizoen, van ***half april tot en met juli.***

Op basis van de verspreidingskaarten worden er geen andere (streng) beschermde amfibieen verwacht binnen het plangebied.

4.3.4 Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat de Ringslang (FF-wet tabel 3) voorkomt in de omgeving van het plangebied. Tijdens de inventarisatie is de Ringslang niet aangetroffen. Het perceel is wel toegankelijk voor de Ringslang maar door de afwezigheid van oevervegetatie niet geschikt als foerageergebied. Ook zijn er geen geschikte locaties binnen het plangebied aanwezig die kunnen dienen als overwinterings- of voortplantingsbiotoop voor deze soort. Het plangebied heeft dus geen functie als leefgebied van de Ringslang en deze soort wordt er ook niet verwacht.

Op basis van de bureaustudie en de bestudeerde verspreidingskaarten worden binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde reptielen verwacht.

4.3.5 Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen (beschermde) zoogdiersoorten waargenomen. Het plangebied biedt ook geen geschikt biotoop voor deze soorten. Het terrein is grotendeels verhard en vegetatie, waaronder oevervegetatie, ontbreekt er nagenoeg. Beschermde zoogdiersoorten worden hier dan ook niet verwacht.

4.3.6 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn strikt beschermd (FF-wet tabel 3 / Habitatrichtlijn Bijlage IV).
Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende streng beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Ruige dwergvleermuis.
Tijdens de veldinventarisatie is een indicerend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

De aanwezige loods en kantine binnen het plangebied zijn onderzocht op de mogelijkheid voor verblijfplaatsen van vleermuizen.
De loods bestaat uit enkelwandige damwandplaten en is voorzien van een kunststof golfplaten dak. Er bevinden zich geen beschutte plekken in de loods. De ruimtes van de loods zijn intensief in gebruik als stalling voor voertuigen en werkplaats (zie figuren 12 en 13). De kantine is voorzien van trespa wanden en heeft een plat dak (zie figuur 9). Het gebouw is vrij laag (ca. 3 m.) en is intensief in gebruik. Zowel de loods als de kantine zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen en het gebruik van deze gebouwen als verblijfplaats door vleermuizen wordt uitgesloten.
Op de dunne, jonge boompjes aan de oostzijde van het plangebied na ontbreken bomen binnen het plangebied. Het plangebied vervult dus geen functie als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten.
Het plangebied heeft ook geen functie als foerageergebied voor vleermuizen, doordat vegetatie er nagenoeg ontbreekt. De bomenrij op de houtwal aan de westkant van het gebied is vrij kort; deze loopt door tot de noordkant van het plangebied en eindigt in de open polder (zie figuur 4). Deze bomenrij, die overigens ongemoeid blijft, geeft geen aansluiting op landelijke structuren die als vliegroute voor vleermuizen kunnen dienen. Op het naburige perceel aan de oostkant ontbreekt een doorgaande bomenrij. Bebouwing, die als verblijfplaats voor vleermuizen zou kunnen dienen, is niet aanwezig op de naburige percelen, noch aan de oost-, noch aan de westkant.

4.3.7 Overige soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat de Platte schijfhoren (Rode lijst status ‘kwetsbaar’) voorkomt in de omgeving van het plangebied. Deze soort is tijdens de inventarisatie niet aangetroffen. De sloot aan de westzijde van het plangebied is ongeschikt voor deze soort, die afhankelijk is van helder water en een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. De sloot aan oostzijde is weliswaar helderder maar ook deze sloot beschikt niet over een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. De Platte schijfhoren wordt hier dan ook niet verwacht.

De geraadpleegde verspreidingskaarten laten tevens zien dat de streng beschermde libelsoort Groene glazenmaker (FF-wet tabel 3, Habitatrichtlijn bijlage IV, Rode lijst status ‘bedreigd’) voorkomt in de omgeving van het plangebied. De Groene glazenmaker is echter sterk afhankelijk van de aanwezigheid van de plantensoort Krabbenscheer (Rode lijst status ‘bedreigd’). De Groene glazenmaker zet alleen haar eitjes af op deze plantensoort. Krabbenscheer is niet aangetroffen in de sloten rond het plangebied. De aanwezigheid van Groene glazenmaker wordt hiermee uitgesloten.

Op basis van de biotoopkenmerken worden binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de (streng) beschermde soorten die verwacht worden of zijn aangetroffen binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura2000, beschermde natuurmonumenten, (P)EHS gebieden of ecologische verbindingszones). Het plangebied biedt geen geschikt habitat voor de doelsoorten van de nabij gelegen Natura2000-gebieden, die op ruime afstand van de planlocatie liggen.
  Schade aan Natura2000-doelsoorten is daarom niet aan de orde.

- In de wijdere omgeving van het plangebied ligt EHS-gebied. Er zal echter geen schade ontstaan door de ruimtelijke ingrepen die verband houden met de sloop van de loods en de bouw van de woningen vanwege de afstand tussen plangebied en de EHS-gebieden.
  Op enkele honderden kilometers afstand rondom het plangebied ligt belangrijk weidevogelgebied. Gezien deze afstand en de reeds aanwezige hoge cultuurdruk door de bedrijven aan de Tussenlanen is negatieve invloed van de voorgenomen maatregelen op belangrijk weidegebied in de omgeving uitgesloten. Het plangebied is zelf niet geschikt voor weidevogels. Compensatie in het kader van de beleidsregel Compensatie natuur, recreatie en landschap is niet aan de orde.

- In het algemeen geldt dat er in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een vrijstelling van de Flora- en faunawet is voor algemeen beschermde soorten (Groene- en Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Egel, Haas, Woelrat, Bunzing en Hermelijn). Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden, maar wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden. Het plangebied is echter niet geschikt voor deze soorten doordat het terrein vrijwel geheel verhard is.

- In het algemeen geldt dat indien bomen en struiken verwijderd worden, dit bij voorkeur dient te gebeuren buiten het broedseizoen van vogels, zodat overtreding van de FF-wet wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De FF-wet hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Op het moment dat er zich een of meerdere bebroede nesten binnen de af te breken loods bevinden dienen de ingrepen op de planlocatie plaats te vinden nadat de nesten verlaten zijn. Vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de FF-wet, zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. *Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.*

- In de omgeving van het plangebied komt de streng beschermde Rugstreeppad (FF-wet tabel 3, Habitatrichtlijn Bijlage IV en Rode lijst status 'gevoelig') voor. Het plangebied is in zijn huidige vorm niet geschikt voor deze soort. Op het moment dat het plangebied bouwrijp gemaakt wordt, kan het gebied wel geschikt worden als overwinteringsgebied. De Rugstreeppad kan zich dan ingraven in braakliggende grond/zand. Voorkomen dient te worden dat grond/zand braak blijft liggen op het moment dat de Rugstreeppad zich gaat ingraven ***eind oktober/november***. Daarnaast moet ervoor gezorgd worden dat er gedurende de werkzaamheden geen poelen en plassen ontstaan op het perceel, in bijv. bandensporen, voorafgaande en tijdens het voortplantingsseizoen, van ***half april tot en met juli.***

- De streng beschermde Ringslang (FF-wet tabel 3) komt voor in de omgeving van het plangebied. Het plangebied is echter ongeschikt als foerageer-, overwinterings- en voortplantingsgebied voor de Ringslang. Schade aan het biotoop van de Ringslang door de voorgenomen maatregelen zijn dan ook uitgesloten.

- De (streng) beschermde vissoorten Kleine modderkruiper (FF-wet tabel 2) en Bittervoorn (FF-wet tabel 3 en Rode lijst status 'kwetsbaar') komen voor in de omgeving van het plangebied. De sloot aan westzijde is ongeschikt voor deze soorten. Het voorkomen van de Bittervoorn in de sloot aan oostzijde is uiterst onwaarschijnlijk, doordat onderwatervegetatie en zwanenmossels in deze sloot ontbreken. Het voorkomen van de Kleine modderkruiper in deze sloot kan echter niet uitgesloten worden, hoewel deze vissoort bij het visonderzoek niet werd aangetroffen. Daarom dienen bij de werkzaamheden maatregelen genomen te worden om schade aan deze vissoort te voorkomen. Daartoe dient gewerkt te worden volgens een door het Ministerie goedgekeurde gedragscode voor de Kleine modderkruiper.
  Deze gedragscode eist dat het in verbinding stellen van de nieuwe slootgedeelten met de bestande sloten buiten de kwetsbare periodes van de Kleine modderkruiper dient te gebeuren, namelijk ***buiten de voortplantingstijd (15 maart-1 augustus) en winterrustperiode (15 november – 15 maart)***. Als het in verbinding stellen van de nieuwe slootgedeelten met de bestaande slootgedeelten buiten deze periodes plaatsvindt zal de Kleine modderkruipter daarbij geen schade ondervinden doordat volwassen vissen weg kunnen zwemmen van de plek waar de werkzaamheden plaatsvinden.

- Uit de bureaustudie blijkt dat de streng beschermde vleermuissoorten Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Ruige dwergvleermuis (al deze soorten FF-wet tabel 3 en Habitatrichtlijn Bijlage IV) voorkomen in de omgeving van het plangebied. Het plangebied zelf biedt geen geschikte verblijfplaats voor vleermuizen en is ook niet geschikt als foerageergebied voor deze soorten. Er zijn geen landschappelijke structuren in de directe omgeving aanwezig die als vliegroute voor vleermuizen zouden kunnen dienen. Het plangebied vervult geen functie voor vleermuizen.
  De geplande maatregelen zullen geen negatieve invloed hebben op de duurzame instandhouding van vleermuissoorten.

- Hoewel de Platte schijfhoren voorkomt in de omgeving van het plangebied is het plangebied zelf niet geschikt voor deze soort. De sloot aan de westzijde van het terrein beschikt niet over voldoende kwaliteiten en in de sloot aan de oostzijde ontbreekt een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Aangezien er geen

Krabbescheer in de sloten aanwezig is vervult de planlocatie geen functie voor de Groene glazenmaker. De geplande ingrepen zullen dan ook geen schade toebrengen aan het leefgebied van de Platte schijfhoren of Groene glazenmaker.

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor alle planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht die is opgenomen in artikel 2 van de Flora- en faunawet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen voor flora en/of fauna kan hebben, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. ANWB, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, 2004.

2. Dienst landelijk gebied, *Handreiking Flora- en faunawet* oktober 2006

3. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004

4. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2013. *Vleermuisprotocol 2013*, 27 maart 2013.

5. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, 9 juli 2014

Geraadpleegde internetsites:

6. www.rijksoverheid.nl
7. www.bij12.nl
8. www.hetlnvloket.nl
9. www.ravon.nl
10. www.vleermuis.net
11. www.zuid-holland.nl
12. www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/VRM
13. http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=EHS
14. waarneming.nl

Watersnip Advies
Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

’s-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
+31 (0)182-395460
www.watersnipadvies.info
advies@watersnip.info